

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การที่ประเทศจะเจริญก้าวหน้าได้นั้นต้องมีการพัฒนาในทุก ๆ ด้านทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม การปกครองและการศึกษา การพัฒนาทางการศึกษา เป็นการพัฒนากำลังคนของชาติจึงถือได้ว่าเป็นพื้นฐานของการพัฒนาในด้านต่าง ๆ เมื่อกำลังคนของประเทศมีความรู้ความสามารถดีแล้วก็จะ เป็นกำลังอันสำคัญในการพัฒนา เศรษฐกิจและการปกครองให้บรรลุเป้าหมายได้ และเนื่องจากการ ศึกษา เป็นกระบวนการ เพื่อมุ่งสร้าง เสริมคุณภาพของพลเมืองให้สามารถดำรงชีวิตและทำประโยชน์ แก่สังคม การให้การศึกษาจึงเป็นสิ่งสำคัญต่อการเจริญก้าวหน้าของประเทศ ทั้งในด้าน เศรษฐกิจและ สังคมซึ่งในทาง เศรษฐศาสตร์ถือว่าการจัดการศึกษา เป็นการลงทุนประเภทหนึ่ง เพื่อสร้างคุณภาพ ของพลเมืองในประเทศให้มีคุณภาพสูง

จักรกลสำคัญในการ เพิ่มคุณภาพของพลเมือง หรือการปรับเปลี่ยน "คน" ให้เป็น "กำลังคน" ได้แก่ สถาบันการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นสถาบันผลิตกำลังคนระดับสูง ของประเทศ หน้าที่หลักประการหนึ่งของมหาวิทยาลัยคือ ผลิตบัณฑิตที่ทรงไว้ซึ่งความรู้คุณธรรม เพื่อ ออกไปรับใช้สังคม ในขณะที่เดียวกันก็ทำหน้าที่เป็นที่พึ่งของสังคมด้วย ด้วยความสำคัญดังกล่าวรัฐ จึงได้ลงทุน เป็นจำนวนมากในการสนับสนุนกิจการของสถาบันอุดมศึกษาตลอดมา (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ 2525: 1)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ตระหนักถึงความสำคัญในการดำเนินงานกิจการของมหาวิทยาลัย ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการในระดับประเทศ โดยส่วนรวม ฝ่ายวางแผนและพัฒนา สำนักงานอธิการบดีจึงได้กำหนดนโยบายด้านการผลิตบัณฑิต ตามนโยบายการพัฒนาการศึกษาระยะที่ 5 (2525-2529) คือมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ และคุณธรรม มีความเข้าใจสภาพปัญหาและความ ต้องการของสังคมไทย ตลอดจนมีความสำนึกและความรับผิดชอบต่อสังคม โดยมีนโยบายหลักคือ มุ่ง ผลิตบัณฑิตในระดับสูงกว่าปริญญาตรี เร่งรัดปรับปรุง และขยายการบัณฑิตศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและ คุณภาพให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ (อุทัย บุญประเสริฐ 2523: 48)

การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาความรู้ ความเชี่ยวชาญ เฉพาะสาขาวิชา การค้นคว้าวิจัยและเพื่อยกระดับวิชาชีพกับสร้างความเป็นผู้นำทางวิชาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษาในลักษณะการค้นคว้าวิจัย และการเสาะแสวงหาความรู้อย่างลึกซึ้งในเฉพาะด้านนั้น วิจิตร ศรีสอาน (2522: 23) กล่าวว่า ถือได้ว่าเป็นลักษณะสำคัญของการศึกษาระดับนี้ เป้าหมายของการศึกษาระดับนี้ต้องการให้บัณฑิตมีความ เป็นนักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูง ฉะนั้นการจัดการศึกษาระดับนี้จึงมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการค้นคว้าศึกษาวิจัยด้วยตนเองให้มากที่สุด โดยมีอาจารย์ เป็นผู้แนะแนวทาง

เพื่อให้บรรลุตามนโยบายและ เป้าหมายดังกล่าว บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงได้รับการสนับสนุนค้ำจุนงบประมาณตามแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) เป็นจำนวนเงินถึง 40.163 ล้านบาท แบ่งเป็นงบดำเนินงาน 38.588 ล้านบาท และงบลงทุน 1.575 ล้านบาท โดยแยกเป็นปี 2525 จำนวน 7.398 ล้านบาท ปี 2526 จำนวน 7.366 ล้านบาท ปี 2527 จำนวน 7.917 ล้านบาท ปี 2528 จำนวน 8.470 ล้านบาท และปี 2529 จำนวน 9.032 ล้านบาท (ทบทวมหาวิทยาลัย 2525: 78-79) นับว่าเป็นการลงทุนทางการศึกษาที่สูงมากระดับหนึ่งของรัฐ ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ตระหนักถึงความสำคัญในข้อนี้ ดังนั้นการจัดการศึกษาระดับนี้จึงควรให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด คือนิสิตทุกคนสามารถ เรียนได้สำเร็จตามหลักสูตรโดยใช้ เวลาในการศึกษาตาม เวลาขั้นต่ำของหลักสูตร

แต่อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาจะได้รับการสนับสนุนในการผลิตบัณฑิตจากหลายฝ่าย แต่จากการประเมินแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 4 (2520-2524) พบว่า การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษายังมีจำนวนต่ำกว่า เป้าหมายอยู่มาก ทั้งนี้เพราะการขยายการรับนักศึกษาตามแผนงานที่กำหนดไว้ยังไม่บรรลุผลทั้งในด้านการเตรียมบุคลากร หลักสูตร และองค์ประกอบอื่น ๆ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2524: 126) สำหรับองค์ประกอบอื่น ๆ ในที่นี้ น่าจะรวมถึงการไม่สำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาด้วย เพราะจากการวิจัยของ สมทวัช พิธิยานุวัฒน์ (2525: 72-73) ในเรื่องประสิทธิภาพในการผลิตมหาบัณฑิตของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ในการผลิตมหาบัณฑิตของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร้อยละ 94 ของสาขาวิชา มีความสูญเสียเกิดขึ้นเนื่องจากนิสิตใช้เวลา เรียนมากกว่าที่กำหนด และร้อยละ 78 ของสาขาวิชา มีความสูญเสียเกิดขึ้นทั้ง เนื่องจากนิสิตใช้เวลาในการ เรียนมากกว่าที่กำหนด และจาก

การที่นิสิตต้องออกกลางคัน นั้นหนา รัตนอาภา (2525: 113) ได้ศึกษาพบว่านิสิตมหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีเพียงร้อยละ 49.3 ที่สามารถสำเร็จการศึกษาตาม กำหนดเวลาของหลักสูตร และ ลักษณะ วิสิษฐศรีศักดิ์ (2524: 83-86) ยังศึกษาพบว่า นิสิต บัณฑิตศึกษาศาสาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่สามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามกำหนด เวลา มีเพียงร้อยละ 20.98 เท่านั้น

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กำหนดหลักสูตรของปริญญาโทบัณฑิต มีระยะเวลา เรียนไม่น้อยกว่า 4 ภาคการศึกษาหรือเทียบเท่า และไม่เกิน 10 ภาคการศึกษาหรือเทียบเท่า นับจากวัน เปิดภาคการศึกษาแรกที่รับ เข้าศึกษา ซึ่งในการคัดเลือกนิสิต เข้าศึกษาต่อในหลักสูตรระดับ นั้น ในบางภาควิชาจะพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน เป็นอันดับแรก เช่น กำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำ ของเกรดเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรี แต่วิธีการที่แต่ละภาคใช้ เป็น เกณฑ์ในการพิจารณา เหมือนกัน คือ คะแนนจากการสอบคัดเลือก คะแนนจากแบบสอบถามความถนัด (Aptitude test) ตลอดจนการสัมภาษณ์ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าผู้ที่สอบคัดเลือกผ่านเข้ามาได้นั้นจะเป็น ผู้ที่มีความรู้ความสามารถสูงและจะประสบผลสำเร็จในการ เรียน แต่จากการศึกษาระยะ เวลาที่ใช้ ในการสำเร็จการศึกษาของมหาบัณฑิตสาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ เข้าศึกษาใน ระหว่างปีการศึกษา 2519-2523 พบว่าอัตราการสำเร็จการศึกษาของผู้ที่ใช้ เวลาสูงสุดของหลักสูตร ยังอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนมหาบัณฑิตสาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำแนกตามการใช้เวลา ในการสำเร็จการศึกษา

ปีการศึกษา	เวลาที่ใช้ในการสำเร็จการศึกษา			
	ต่ำสุดของหลักสูตร		สูงสุดของหลักสูตร	
	จำนวน	ร้อยละของจำนวน นิสิตที่ เข้าศึกษา	จำนวน	ร้อยละของจำนวน นิสิตที่ เข้าศึกษา
2519	104	19.44	46	8.60
2520	88	16.73	143	27.19
2521	121	19.48	128	20.61
2522	147	22.76	122	18.86
2523	119	17.66	179	26.56

ที่มา : งานทะเบียนและวัดผล บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากข้อมูลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่ายังมีนิสิตอีกเป็นจำนวนไม่น้อยที่ใช้เวลาในการศึกษาเกินกำหนดของหลักสูตร ซึ่งก่อให้เกิดความสูญเปล่าทางการศึกษาอย่างใหญ่หลวงทั้งทางด้านกำลังคน เวลา งบประมาณ และทรัพยากรอื่น ๆ ที่ใช้ในการศึกษา เฉพาะการผลิตมหาบัณฑิตสาขาสังคมศาสตร์ รัฐต้องสูญเสียเงินเพราะการผลิตไม่มีประสิทธิภาพถึง 29,329,074 บาท หรือโดยเฉลี่ยรุ่นละ 5 ล้าน 9 แสนบาท (ลักขณา วิไลศรีศักดิ์ 2524 : 86) และการที่นิสิตใช้ระยะเวลาในการศึกษาตามหลักสูตรนานกว่ากำหนดมากขึ้นเท่าใด ไม่เพียงแต่ทำให้รัฐต้องใช้จ่ายเงินเพิ่มขึ้น เท่านั้นตัวนิสิตเองก็ต้องใช้จ่ายเพิ่มขึ้น นอกจากจะ เป็นการสูญเสียเศรษฐกิจแล้วยังทำให้บัณฑิตวิทยาลัยไม่สามารถเพิ่มการรับนิสิตใหม่เป็นการปิดโอกาสของรุ่นต่อ ๆ ไปอีกด้วย ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยในฐานะนิสิตที่กำลังศึกษาระดับมหาบัณฑิตในสายที่อยู่ในสาขาสังคมศาสตร์ จึงสนใจที่จะศึกษาว่ามีตัวแปรใดบ้างที่มีส่วนทำให้นิสิตระดับมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์ส่วนหนึ่งสามารถ เรียนได้สำเร็จตามหลักสูตร โดยใช้ เวลาในการศึกษาตาม เวลาขั้นต่ำของหลักสูตร แต่อีกส่วนหนึ่งต้องใช้ เวลาสูงสุดของหลักสูตรในการสำเร็จการศึกษา ทั้ง ๆ ที่ได้ผ่านการสอบคัดเลือกด้วยวิธีการต่าง ๆ มาเช่นเดียวกัน ซึ่งคาดว่าผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในด้านการศึกษา ปรับปรุงการศึกษาให้มีคุณภาพ สามารถบรรลุเป้าหมายในส่วนของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ทั่วไป เพื่อศึกษากลุ่มของตัวแปรที่สามารถจำแนกกลุ่มผู้ใช้ เวลาต่ำสุดและสูงสุดของหลักสูตร ในการสำเร็จการศึกษาระดับมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนวัตถุประสงค์เฉพาะ คือ เพื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ภาพและปัญหาส่วนตัว ระหว่างกลุ่มผู้ใช้ เวลาต่ำสุดและกลุ่มผู้ใช้ เวลาสูงสุดของหลักสูตรในการสำเร็จการศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

จากงานวิจัยของ กฤษณีย์ อุทุมพร (2527 : 57) พบว่า องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของนิสิตมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คือ อายุ และเกรดเฉลี่ยระดับปริญญาตรี เช่นเดียวกับ สัมพันธ์ พันธุ์ฤกษ์ (2520 : 105-106) พบว่า อายุ และคะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สัมพันธ์กับลักษณะการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาบางคณะในมหาวิทยาลัยภูมิภาค สุวิทย์ สมานมิตร (2512 : 97) พบว่า อายุ และคะแนนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตแตกต่างกัน จีนอทท์, เลกท์ เดนนิส (Jeanotte, Leigh

Dennis 1981, : 1508-A) พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญด้านอายุ จำนวนสมาชิกที่
ต้องรับผิดชอบ เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมัธยมศึกษา เกรดเฉลี่ยสะสมในระดับมหาวิทยาลัย การได้
รับความช่วยเหลือด้านการเงิน และความช่วยเหลือของอาจารย์ ระหว่างนักศึกษาที่ออกจาก
มหาวิทยาลัยกลางคัน และสำเร็จการศึกษา นอกจากนี้ยังพบว่า ความสามารถในการเลือกวิธีเรียน
ที่เหมาะสม และจำนวนเวลาที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้ประสบผล
สำเร็จในการศึกษา

ศศิธร แม้นสงวน (2523 : 59-60) พบว่า ลักษณะการมาศึกษาของบัณฑิตใน
คณะนิติศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ และคณะรัฐศาสตร์ ระหว่างกลุ่มที่มีสัมฤทธิ์
ผลทางการ เรียนสูง และกลุ่มที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการ เรียนต่ำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ นันทนา
รัตนอาภา (2525 : 118) พบว่าลักษณะการมาศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ปัญหาส่วนตัวในการ
ปรับตัวทางด้าน การเรียน และปัญหาด้านอารมณ์และความรู้สึกนึกคิด เกี่ยวกับตนเอง มีความสัมพันธ์
กับการสำเร็จการศึกษา เช่นเดียวกับ วรธนา ปุรณโชติ และวัชร ทวีพรมย์ (2527 : 295) พบว่า
นิสิตนักศึกษาที่เรียน เกินกำหนดเวลามีปัญหามากกว่าผู้ที่สำเร็จตามกำหนด เวลาอย่างมีนัยสำคัญ
ในการเงิน อารมณ์และความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง และการปรับตัวด้านการ เรียน

เพ็ญศิริ ด่านชนะ (2524 : 68-69) ได้ประเมินโครงการให้ทุนอุดหนุนการศึกษาของ
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าสาเหตุสำคัญที่ทำให้ประสิทธิภาพทางการศึกษาของ
ผู้รับทุนการศึกษามีค่าต่ำ เพราะผู้รับทุนการศึกษาใช้เวลาในการทำวิทยานิพนธ์มาก จึงไม่สามารถ
สำเร็จการศึกษาภายในกำหนด เวลาขั้นต่ำของหลักสูตรได้ และจากการศึกษาสภาพการทำวิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต ของ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ และ สิริชัย กาญจนวาสิ (2523 : 215) พบว่า
อาจารย์ที่ปรึกษามักประสบปัญหา เกี่ยวกับ เวลาที่จะให้คำปรึกษา เพราะต้องทำงานในทุกด้าน นิสิต
เองยังมีความรู้ทางด้านวิจัย และสถิติไม่เพียงพอ มีความสามารถในการ เขียนวิทยานิพนธ์น้อย ใน
ทัศนะของกลุ่มตัวอย่างที่สำเร็จการศึกษาช้ากว่า เวลาที่กำหนด ยังกล่าวไว้ว่า เนื่องจากมีภาระต้อง
รับผิดชอบทางครอบครัว จึงทำให้ไม่มีเวลาในการทำวิทยานิพนธ์อย่างเต็มที่ เป็นเหตุให้สำเร็จการ
ศึกษาช้ากว่าที่กำหนดไว้ (พรทิพย์ ทิพย์พิช 2527 : 79)

จากผลงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานดังนี้

1. สถานภาพส่วนตัวในด้าน อายุ จำนวนสมาชิกที่ต้องรับผิดชอบ เกรดเฉลี่ยสะสมระดับ
ปริญญาตรี และ เกรดเฉลี่ยสะสมระดับปริญญาโท และปัญหาส่วนตัวด้านการปรับตัวด้านการ เรียน

อารมณ์และความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง ปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ ปัญหาด้านอาจารย์ที่
 ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ปัญหาด้านการเงินและการะรับผิดชอบในครอบครัวสามารถจำแนกกลุ่มผู้ใช้ เวลา
 ค่าสุด และสูงสุดของหลักสูตรในการสำเร็จการศึกษาระดับมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้

2. กลุ่มผู้ใช้เวลาต่ำสุดของหลักสูตร และกลุ่มผู้ใช้เวลาสูงสุดของหลักสูตรมีสถานภาพ
 ส่วนตัว ด้านลักษณะการมาศึกษาต่อระดับปริญญาโท แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนิสิตปริญญาโท สาขาสังคมศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เข้าศึกษาในปีการศึกษา 2519-2523 ในคณะรัฐศาสตร์ คณะครุศาสตร์
 คณะนิเทศศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ และคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี ทั้งนี้ผู้วิจัยอาศัยข้อมูลที่
 ค้นได้จากแฟ้มประวัติบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพราะถือว่าเป็นแหล่งของข้อมูล
 ของกลุ่มตัวอย่างที่สามารถติดตามได้ ในการวิจัยครั้งนี้ไม่ศึกษานิสิตที่เข้าศึกษาต่อจากหลักสูตร
 ประกาศนียบัตรบัณฑิต และนิสิตที่ออกกลางคัน ส่วนนิสิตปริญญาโทจากคณะนิติศาสตร์ ผู้วิจัยไม่ได้นำ
 มาศึกษาทั้งนี้เนื่องจากในระหว่างปีการศึกษา 2519-2523 นี้ไม่มีนิสิตที่ใช้เวลาต่ำสุดของหลักสูตร
 คือสำเร็จการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา

2. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาสถานภาพส่วนตัว เฉพาะในด้าน อายุ จำนวนสมาชิกที่ต้อง
 รับผิดชอบ เกรดเฉลี่ยสะสมระดับปริญญาตรี เกรดเฉลี่ยสะสมระดับปริญญาโท และลักษณะการมา
 ศึกษาต่อระดับปริญญาโทเท่านั้น สำหรับตัวแปรด้านปัญหาส่วนตัวศึกษา เฉพาะด้านการปรับตัวด้าน
 การเรียน อารมณ์และความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง ด้านการทำวิทยานิพนธ์ ด้านอาจารย์ที่ปรึกษา
 วิทยานิพนธ์ และปัญหาด้านการเงินและการะรับผิดชอบในครอบครัว

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการวิจัยครั้งนี้ถือว่า

1. กระบวนการเรียนการสอน มาตรฐานการตัดเกรด และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ใน
 มหาวิทยาลัย สาขาสังคมศาสตร์ ระหว่างปีการศึกษา 2519-2523 แม้จะต่างภาควิชาก็ตามถือว่า
 มีลักษณะที่ใกล้เคียงกัน

2. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง เป็นข้อมูลที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงและเชื่อถือได้

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ เพียงวิธีเดียว เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างอยู่อย่างกระจัดกระจาย ไม่สามารถใช้วิธีอื่นประกอบได้ จึงอาจได้ข้อมูลไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความสำเร็จการศึกษา หมายถึง การได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้สำเร็จการศึกษาในระดับมหาบัณฑิต

ความสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลา หมายถึง การสำเร็จการศึกษาในระดับมหาบัณฑิต โดยใช้เวลาในการศึกษาภายใน 4 ภาคการศึกษา นับตั้งแต่เข้าศึกษาในหลักสูตร

ความสำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลา หมายถึง การสำเร็จการศึกษาในระดับมหาบัณฑิต โดยใช้เวลาในการศึกษามากกว่า 4 ภาคการศึกษา นับตั้งแต่เข้าศึกษาในหลักสูตร

เวลาสูงสุดของหลักสูตร หมายถึง ระยะเวลาเรียน 9 - 10 ภาคการศึกษา นับตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษา

เวลาดำสุดของหลักสูตร หมายถึง ระยะเวลาเรียน 4 ภาคการศึกษา นับตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษา

คณะในสาขาสังคมศาสตร์ หมายถึง คณะต่าง ๆ ในสาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วย 6 คณะ ได้แก่ คณะรัฐศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี และคณะนิติศาสตร์

สถานภาพส่วนตัว หมายถึง อายุ จำนวนสมาชิกที่ต้องรับผิดชอบ เกรดเฉลี่ยสะสมระดับปริญญาตรี เกรดเฉลี่ยสะสมระดับปริญญาโท และลักษณะการมาศึกษาต่อระดับปริญญาโท

ลักษณะการมาศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หมายถึง ลักษณะที่นิสิตมาศึกษาต่อในระดับปริญญาโท โดยแยกเป็น

ก. ลามาศึกษาจนทำวิทยานิพนธ์เสร็จหรือจนสำเร็จการศึกษา

ข. ลามาศึกษา เนื้อหาวิชา (course work) ครบหมดแล้วกลับไป ทำงานควบคู่กับการทำวิทยานิพนธ์

ค. มา เรียนในขณะที่ทำงานอยู่โดยไม่ได้ลาศึกษาต่อจนสำเร็จการศึกษา

ง. เรียนในขณะที่ไม่ได้ทำงานอะไรทั้งสิ้น

จ. เรียนและทำงานพิเศษ เป็นครั้งคราว

การปรับตัวด้านการเรียน หมายถึง อุปสรรคในการเรียน ซึ่งครอบคลุมด้านต่อไปนี้

ก. สมาธิในการเรียน

ข. การวางแผนการเรียน

ค. เวลาที่ใช้ในการศึกษาหาความรู้

ง. พื้นความรู้ทางวิชาการ

จ. ทักษะในการใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ฉ. วิธีการใช้ห้องสมุด

อารมณ์และความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง หมายถึง ระดับความรู้สึกของตนเองว่ามีมากน้อยเพียงใดต่อการเรียน ซึ่งครอบคลุมถึงด้านต่อไปนี้

ก. ความรู้สึกเบื่อหน่าย ท้อแท้

ข. ความเชื่อมั่นในตนเอง

ค. ความวิตกกังวล

ง. ความกลัวสอบตก

จ. การชอบแยกตัวออกจากกลุ่ม

ฉ. การประสพความล้มเหลว

ช. ความคิดเห็นหรือความรู้สึกขัดแย้งกับอาจารย์ผู้สอน

ปัญหาด้านการทำวิทยานิพนธ์ หมายถึง อุปสรรคในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งครอบคลุมด้านต่อไปนี้

ก. การหาหัวข้อวิทยานิพนธ์

ข. การขออนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์

ค. การวางแผนและปัญหาทางวิชาการ

- ง. การให้ความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการทำวิทยานิพนธ์
- จ. การเขียนวิทยานิพนธ์
- ฉ. การพิมพ์วิทยานิพนธ์
- ช. เงินทุนที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
- ซ. เวลาที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

ปัญหาด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หมายถึง อุปสรรคในการทำวิทยานิพนธ์

เนื่องมาจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้แก่

- ก. การหาอาจารย์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- ข. การพบอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- ค. ความรู้ในหัวข้อวิจัยของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- ง. ความสัมพันธ์อันดีของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- จ. วิธีการให้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ปัญหาด้านการเงินและภาระรับผิดชอบในครอบครัว หมายถึง หน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบในครอบครัว ในขณะที่กำลังศึกษาระดับปริญญาโท ซึ่งอาจ เป็นอุปสรรคต่อการเรียนและการสำเร็จการศึกษา ซึ่งได้แก่

- ก. ภาระรับผิดชอบทางการเงิน
- ข. ภาระรับผิดชอบทางการทำงาน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เพื่อจะได้ทราบคุณลักษณะที่แตกต่างกันของมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระหว่างผู้ใช้เวลาต่ำสุด และสูงสุดของหลักสูตรในการสำเร็จการศึกษา
2. เป็นแนวทางสำหรับคิดค้นข้อเสนอแนะในการขจัดปัญหาการสำเร็จการศึกษาหลังกำหนดเวลาของนิสิตปริญญาโท สาขาสังคมศาสตร์ เพื่อช่วยลดความสูญเสียทางการศึกษา รัฐจะได้ใช้เงินที่สูญเสียไปจำนวนนี้ไปปรับปรุงการศึกษาด้านอื่น ๆ ให้ดียิ่งขึ้น
3. เพื่อให้นิสิตที่จะศึกษาต่อในสาขาสังคมศาสตร์ ได้ทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสำเร็จการศึกษาเร็วหรือช้ากว่ากำหนด เพื่อจะได้หาทางแก้ไขต่อไป